

Revisionsdato: 12-06-2020

På sporet af Sydvestsjælland natur

Projektet er et tværgående samarbejde mellem Slagelse, Næstved, Sorø kommuner samt Naturstyrelsen om at styrke adgangen til naturen. Det gøres ved at lave nye cykel- og vandreruter i tilknytning til eksisterende nationale ruter og den 48 km lange natursti Fodsporet og ved at udvikle støttepunkter langs ruterne. I projektet arbejdes med samskabelse og lokal forankring ved inddrage borgerne i udvikling af oplevelser, der animerer til bevægelse i naturen. Der gøres desuden en særlig indsats for at få skolebørn ud ved at udvikle en række Nature Camps til lejrskoleophold i det fri. De fire partnere søger hermed om en bevilling fra Nordea-fonden på 5 mio. kr. som hjælp til at realisere projektet igennem en 3 årig periode. Projektet knytter sig til fondens satsning "Flere ud i det fri".

1. PROJEKTETS IDÉ

Med anlægget af naturstien Fodsporet på en nedlagt jernbane blev der skabt en stærk sammenhængende rekreativ rute i det vestsjællandske område. Fodsporet er nu blevet en af de mest brugte friluftsfaciliteter både lokalt og regionalt¹.

Projektområdet med statslige og kommunale arealer, der indgår i projektet samt rekreative forbindelser ud af området mod andre naturlokaliteter. Avnø Naturcenter i Vordingborg Kommune indgår som et knudepunkt mod Biosfære Møn og Naturlandet Lolland Falster

Formålet med projektet er at bringe Fodsporet ind i en større geografisk kontekst. Projektområdet er afgrænset af "blå" transportveje med Storebæltskysten mod vest og syd, Suså mod nordøst, Naturpark Åmosen mod nord og Præstø Fjord mod sydøst.

I projektet skabes der med nye regionale og lokale ruter sammenhæng til eksisterende rekreative ruter, hvor Fodsporet og eksisterende nationale vandre- og cykelruter er rygraden. Statens arealer i området skal sammen med en række kommunale arealer udnyttes i højere grad end i dag som støttepunkter langs

¹ Idrættens analyseinstitut, Motions- og sportsvaner i Slagelse Kommune, 2018

ruterne. De bemandede naturcentre ved Kongskilde og Avnø bliver knudepunkter for formidling og anvisning af, hvordan man kan bevæge sig rundt i området og områdets friluftstilbud.

I lokalbefolkningen langs Fodsporet er der nu et engagement til at lave afstikkere fra sporet og nye oplevelser. Borgerne inviteres derfor til at deltage i dette arbejde. Foreninger og frivillige inviteres til at deltage i et udviklingsprojekt "Mere gang i naturen", forankret i Sorø Kommune, der skal mobilisere motionsuvante borgere. Særligt for skoler udvikles i samarbejde med Kongskilde Naturcenter en række støttepunkter som *Nature Camps*, hvor der med en kortlægning af stedets natur kan skræddersys materiale til undervisningsbrug.

Byens borgere ledes ud i nye bynære skove ved Slagelse og Næstved; og i Sorø ved at afmærke adgangsveje fra byen. Der skal foregå et udviklingsarbejde, forankret i Slagelse Kommune, der skal animere borgere i sociale boligområder langs adgangsveje til at komme ud.

Formidling er et vigtigt indsatsområde og grundlæggende information om ruter og friluftsmuligheder bl.a. offentliggøres på den nye version af den landsdækkende friluftsside udinaturen.dk, hvor projektet her bliver pilot for afprøvning af nye brugerdrevne muligheder. Der arbejdes med store og små fortællinger, hvor borgernes fortællinger bliver et centralt element. Fortællingerne distribueres via podcast og skriftlige medier offentliggjort på parternes hjemmesider, sociale medier samt trykt materiale.

Sidst men ikke mindst er formålet, at parterne og projektets deltagere bruger hinanden til inspiration og vidensdeling i forhold til udviklingselementerne i projektet.

2. ORGANISERING

Projektet organiseres efter en klassisk projektmodel. Naturstyrelsen er ansøger til Nordea-fonden på parternes vegne. Naturstyrelsen Storstrøm bliver projektejer og ansvarlig over for fonden. Styrelsen stiller projektsekretariat til rådighed.

Styringen af projektprogrammet varetages af en styregruppe med en repræsentant fra hver part. Styregruppen nedsætter en projektgruppe, der har ansvaret for at afvikle projektets leverancer.

Der søges midler til en projektkoordinator, der ansættes hos Naturstyrelsen. Koordinatoren bliver tovholder for projektgruppen, herunder at inddrage lokalbefolkningen og samarbejdspartnere i projektet og at afvikle en række aktiviteter i projektet. Der nedsættes ad hoc følgegrupper med eksterne parter, hvor det skønnes nødvendigt eller, hvor der er et lokalt ønske herom. Turistorganisationen har vist interesse for projektet og vil blive inddraget som en vigtig distributør af markedsførings- og formidlingsmateriale.

I projektet inddrages lokalbefolkningen gennem ildsjæle, lokalråd og foreninger. Der er afsat en lille pulje til mindst 10 lokale projekter, hvor foreninger mv. kan søge om støtte selv at investere arbejdstimer. Nærmere beskrivelse heraf fremgår af bilag 1.

Styregruppen koordinerer grænseflader med andre projekter i området, fx gruppen bag opgradering af Lagunestien langs Storebælts kyst og Dalmosegruppen, der ønsker at udvikle arealer nær Fodsporet i Dalmose.

I projektmodningsperioden er der søgt inspiration især hos de igangværende projekter Istidsruten og Naturlandet Lolland-Falster. Nationalpark Thy har været inspirationskilde til indsatsen med knudepunkter og trædesten. Erfaringer fra de nævnte projekter vil indgå i arbejdet med afvikling af dette projekt.

3. ØKONOMI

Det samlede budget for projektet er 10 mio. kr. Heraf udgør medfinansiering 5. kr.

Detaljeret budget for projektets aktiviteter fremgår af bilag 2. Uddybende kommentarer til budgettet fremgår af bilag 3 og parternes uddybende beskrivelse af parternes egenfinansiering fremgår af bilag 4.

Hovedposterne i budgettet på de 10 mio. kr. fremgår af nedenstående tabel.

Indsatsområde	Samlet beløb, mio. kr.	Fonden søges om mio. kr.	Medfinansiering, mio. kr.
Projektkoordinator og evaluering	1,400	1,300	0,100
Stier og ruter	5,260	2,305	1,650
Knudepunkter og trædesten	0,750	0,300	0,800
"Mere gang i naturen"	0,450	0,150	0,300
Læring og børn i naturen	0,050	0,025	0,025
Formidling, markedsføring, vidensdeling	1,165	0,665	0,500
I alt	9,075	4,745	4,730

Både staten og kommunerne har de seneste år investeret et større millionbeløb i etablering af grøn infrastruktur. Fx i nye skove ved Næstved, Slagelse, Korsør og Skælskør med tilhørende friluftsfaciliteter, genskabelse af Kongskilde Naturcenter og ikke mindst anlæg naturstien Fodsporet, som Nordea-fonden støttede med 36 mio. kr. Projektet her bygger videre på og skaber sammenhæng mellem den skabte infrastruktur.

4. AKTIVITETER OG VIRKEMIDLER

Grundstenen i projektet er at skabe en rekreativ infrastruktur med afmærkede ruter til, igennem og mellem naturområder samt tilhørende støttepunkter inden for projektområdet. Dertil arbejdes der med udviklingsaktiviteter, der har til formål at få projektets målgrupper ud i naturen. Her er samskabelse med borgere og foreninger et væsentligt virkemiddel. Projektets aktiviteter deles i 5 indsatsområder.

4.1 Stier og ruter

Der arbejdes med tre overordnede perspektiver på ruter og stier.

- ❖ *Det nationale perspektiv*, der peger ud af projektområdets geografi mod andre store naturområder som Geopark Odsherred, Naturpark Åmosen, UNESCO verdensarv Stevns Klint, UNESCO Møn Biosfære og Naturlandet Lolland-Falster. Nationale cykel- og vandreruter samt Fodsporet er rygraden for de to følgende perspektiver. De nationale ruter fremgår af bilag 5
- ❖ *Det regionale perspektiv*, der afmærkes nye ruter som rundture og afstikkere, der forbinder eksisterende ruter nævnt overfor med naturområder. I alt afmærkes 16 ruter med længde op til 35 km, i alt xx km. Ruterne er med få undtagelser egnet til både cykling og vandring. Ruterne fremgår af kortbilag 5, og beskrivelse af de enkelte ruter inkl. forbedringsforslag fremgår af bilag 6.
- ❖ *Det lokale perspektiv*, der afmærkes rundture, afstikkere til seværdigheder, korte distancer med et konkret udflugtsmål o.l. Her inddrages lokalbefolkningen ang. ruteforløb mv. Desuden samarbejdes der med Spor i Landskabet.

Langs Fodsporet inddrages lokalbefolkningen i at lave små rundture og afstikker til lokale oplevelser. Se nærmere beskrivelse heraf i bilag 7.

I Næstved, Slagelse og Skælskør afmærkes ruter fra byen og ud til de nye statsskove ad cykel- og gangstier. Der afmærkes ruter dels mellem skovområderne nord for Slagelse og dels rundt om Næstved så de bliver forbundet. I alle 3 byer forbindes ruterne med Fodsporet, som har "endestation" i de 3 byer.

I Slagelse deles byen i to dele af jernbanen. Ønsket er at binde byens to dele sammen i en cykelinfrastruktur ad ruter, der forbinder Fodsporet med de nye skove nord for Slagelse. Ved en stærk cykelinfrastruktur kan byens borgere hurtigt komme ud på landet og tilbage igen i en sløjfe. Se også beskrivelse af natursociale indsatser beskrevet i afsnit 4.3. Ruten fra Fodsporet til Nordskoven går gennem flere grus- og græsarealer, der aktiveres ved inddragelse af boligforeninger, grundejerforeninger mv, så selve ruten bliver en oplevelse med pauserum. Arealerne vil desuden kunne bruges i Slagelse Kommunes biodiversitetsindsats.

- ❖ *Blå ruter*, kano- og kajakruter i Suså, langs Storebæltskysten og ved Præstø Fjord er allerede etableret. Der vil i mindre omfang blive fastlagt nye ruter. Mod syd har Vordingborg for to år siden lanceret "Det blå eventyr" med blandt andet kajakruter. Forbindelse hertil fra Næstved Kommune til disse ruter etableres.

4.2 Knudepunkter og trædesten (støttesteder)

Støttesteder kan være pausestedet langs en rute, eller det kan være målet i sig selv. Støttestederne opdeles derfor hierarkisk efter inspiration fra Nationalpark Thy. Knudepunkter er større steder med en strategisk betydning regionalt og formidlingsmæssigt med mange faciliteter. Trædesten er typisk mindre støttesteder med enkle faciliteter og formidling og med lokal betydning. Blå støttesteder falder uden for kategoriseringen da de har til formål at understøtte kano- og kajakruterne. Fælles for alle typer støttesteder er, at de også er informationspunkter.

- ❖ *Knudepunkter*, er bemandede naturcentre ved Avnø og Kongskilde. Begge centre ligger i naturskønne omgivelser, og der er naturskole begge steder drevet i partnerskab mellem Naturstyrelsen og kommuner. Der afholdes også offentlige arrangementer typisk i forbindelse med ferier. Begge knudepunkter opgraderes efter formålet med dette projekt, hvilket beskrives nærmere i bilag 8 og bilag 9.
- ❖ *Trædesten*, udgøres af kommunale og statslige arealer i området. Stederne udgør i dag støttesteder, men er i varierende stand og skal opgraderes efter formålet med dette projekt. I bilag 10 er der en liste med trædesten, og en oversigt over, hvad der skal forbedres det enkelte sted. I bilag 11 er et eksempel på en trædesten nøjere beskrevet.
- ❖ *Blå støttesteder*, er dels nye isætningspladser på offentlig ejet jord, hvor man gratis kan isætte sin kano eller kajak, og dels støttesteder til overnatning. I bilag 10 fremgår de blå støttesteder og hvilke forbedringer der skal være.

4.3 "Mere gang i naturen" og natursociale indsatser

Sorø Kommune vil under overskriften "*Mere gang i naturen*", udvikle og afprøve aktiviteter, der kan få flere borgerne ud i naturen – enten som ophold eller bevægelse. Aktiviteterne skal henvende sig til forskellige aldersgrupper blandt både motionsuvante og motionsvante. Der vil blive udviklet et eller flere tiltag specifikt målrettet socialt udsatte, fx særligt sårbare/udsatte gravide.

Gang og cykling er de primære bevægelsesformer i "*Mere gang i naturen*". Disse aktiviteter kan ofte i sig selv få de motions- og/eller naturvante ud i naturen. For at appellere bredt vil Sorø Kommune sætte fokus på, at skabe aktiviteter, der er baseret på fællesskab og som tager afsæt i, eller inkluderer, forskellige interesseområder, fx skattejagt/rockhunting, mindfulness, historie- eller naturformidling.

Aktiviteterne skal udvikles gennem samskabelse, hvor lokale ildsjæle og relevante foreninger (fx gå-/cykelfællesskaber, patientforeninger, ungdomsforeninger) besøges eller inviteres ind til involverende processer, hvor projektkoordinatorer også vil indgå. For at sikre ejerskab og forankring skal ideerne skabes sammen med de involverede. Aktiviteter nævnt bilag 12 er blot eksempler på aktiviteter.

"*Mere gang i naturen*" afprøves på Kongskilde for at sætte fokus på dette knudepunkt og øge aktiviteten der. Aktiviteterne udvikles og afprøves så de er overførbare og kan andre steder i Sorø Kommune; i de bynære naturmiljøer og andre naturområder (fx Åmosen). Erfaringerne deles med Slagelse og Næstved kommuner til afvikling her.

Kongskilde Naturcenter er en selvskreven samarbejdspartner dels i kraft af den geografiske placering og faciliteterne, dels i kraft af naturvejlederens kompetencer i forhold til at bruge naturen rekreativt. Sorø Kommune har indgået aftale om samarbejde med Frivilligcenter Sorø, der har en unik viden om det lokale foreningsliv og samarbejdet med frivillige, samt Professionshøjskolen Absalon, hvor uddannelsesretningen Ernæring og Sundhed vil bidrage til udviklingen af aktiviteter.

Som en metode til at få flere ud i naturen og styrke fællesskaber på tværs udvikles og afprøves differentiering inden for en eller flere aktiviteter (fx niveauinddelt naturfitness eller gå-/cykelture, der afvikles på samme tid, men er af forskellig længde og sværhedsgrad). Ved at inkludere fælles elementer i aktiviteten, fx opvarmning eller en kop bålcaffe, er det muligt at skabe et fællesskab, der går på tværs af fysisk formåen. Aktiviteter med differentiering kan give anledning til, at den motionsvante inviterer en mindre motionsvant person med ud i naturen; ad den vej aktiveres flere borgere.

4.4 Læring og børn i naturen

Syv egnede trædestene er valgt til at være *Nature Camps*. Det er steder egnet til lejrskoleophold i naturen. Stedet er ikke bemanded med naturvejledere, men er en pakkedøsningsløsning til læreren, der selv kan stå for et udeskoleforløb med overnatning (naturvejleder kan skolen tilkøbe efter behov). Fysisk er en *Nature Camp* karakteriseret ved at have mindst 4 sheltere, drikkevand og toilet, evt. også en bålhytte. Den er dimensioneret til mindst en skoleklasse. Naturen og naturtyperne i lokalområdet ved campen kortlægges og stedets potentiale i undervisning og tilrettelagte forløb beskrives på forskellige niveauer. Seks *Nature Camps* kan laves ved eksisterende shelterpladser med enkle nye tiltag, én laves fra bunden.

Naturvejlederen ved Kongskilde Naturcenter indgår som sparringspart og erfaringer fra naturcenterets projekt *Den naturvidenskabelige rejse langs Suså*, støttet af Novo Nordisk fonden, bringes ind i udviklingen. Naturvejlederen har et tæt samarbejde med Astra i Sorø (det nationale naturfagscenter) der er med til at sikre det faglige indhold.

Lærere fra de nærliggende skoler til camps inviteres med i udviklingen, så de lokale behov tilgodeses.

Nature Camps skal desuden kunne benyttes af børnefamilier som base for besøg i naturen, med forslag til aktiviteter.

Formidlingen og materiale til de enkelte camps bliver tilgængelig på parternes hjemmesider til download. Information om *Nature Camps* skal desuden distribueres på eksterne sites målrettet vidensdeling for skoler, fx skoletjenesten.dk.

Der vil være behov for grej til aktiviteterne. I alle kommuner er der eksisterende grejbaser, der tænkes inddraget. Lokalt kan det fx også være en skole eller en grundejerforening/beboerforening i nærheden, der påtager sig ansvaret for opbevaring af grej.

I bilag 9 fremgår hvilke trædesten, der også er *Nature Camps*. I bilag 13 er der vist et eksempel på en *Nature Camp*.

4.5 Formidling, markedsføring og vidensdeling

Borgerne skal have kendskab til friluftsmulighederne indenfor projektområdet i et samlet overblik. Her er partnernes eksisterende digitale løsninger vigtige.

4.5.1 Ny udinaturen.dk

Naturstyrelsen lancerede i foråret 2020 en ny og forbedret udgave af den landsdækkende friluftsportal udinaturen.dk. Brugen af portalen er nærmest eksploderet siden lanceringen. Friluftsportalen trækker på data fra en fælles database med fælles datamodel, som staten og Kommunernes Landsforening er blevet enige om. Det er en lille revolution for deling af friluftsdatabaser i Danmark.

Med den nye udinaturen.dk er det blevet ekstra synligt, at præsentation af data øst for Storebælt er mangelfuld. Friluftsdatabaser findes her på friluftsguiden.dk, som kommunerne øst for Storebælt primært har brugt. Friluftsrådet har bevilliget en donation til at friluftsguiden.dk's data bliver lagt ind i den fælles friluftsdatabase, så de også deles på udinaturen.dk.

Projektet bliver pilotområde for udinaturen.dk: med inspiration fra organiseringen og præsentation af data i projektet Oplev Gudenåen bliver det sydvestsjællandske område pilot for det nye udinaturen.dk. Nedenfor er skitseret nogle af de spørgsmål, der arbejdes med i pilotprojektet.

- ❖ Søgning af data fra udinaturen.dk skal pakkes sammen til "destinationspakker", så brugerne kun ser præcist det de har brug for fx på en 3-dages cykeltur på Fodsporet.
- ❖ Brugerne inddrages i hvilke datapakker der er relevante. Hvilke beslutninger skal træffes på forhånd, hvad er den gode brugerrejse?
- ❖ Giver det mening at lave regionalt versionerede udgaver af udinaturen.dk?
- ❖ Integration af naturdata med friluftsdatabaser. Hvor kan man fx se en havørn, hvor man sæler? Data fra den nationale naturbase hentes ind og præsenteres sammen med friluftsdatabaser. Der er et udviklingsarbejde i at samstille de to datasæt på en brugervenlig måde.

Kommercielle data som oplysninger om overnatning, indkøb, cafeer mv. vil ikke blive vist på udinaturen.dk. I projektet bliver der dog arbejdet med at samle søgninger af relevante friluft- og naturdata, der kan hentes ind i andres løsninger. Her vil projektet pege på mulige tekniske løsninger.

4.5.2 Formidlingstemaer

I projektet identificere en række formidlingstemaer, der sætter områdets natur og historie ind i en samlet kontekst.

- Vandets kredsløb med udgangspunkt i vandløb, søer og kysten
- Naturen, planter og dyr
- Landskabet og geologien
- Historien, oldtiden og nyere tid, industriudvikling (jernbanen)
- Tværgående temaer: følg Susås rejse til kysten, vandets rejse. Følg forfædrene rejser – gamle rejseveje (Roskilde til Kongskilde til Skælskør), jernbanens linjer mv.

4.5.3 Borgernes egne historier

Normalt er det professionelle, der formidler et kulturlandskabs historie. Men hvad er borgernes historier? Hvilke sagn og fortællinger gemmer de på? Hvad ser de, og hvad bliver de nysgerrige på? Der arbejdes med et set up, hvor brugernes fortællinger bringes frem. Det kan fx være ved en række givne stedspecifikke punkter i naturen. Her indbydes borgerne til at fortælle en historie i ord eller billeder ud fra deres oplevelser netop af stedet. Punkterne mærkes i marken (rød ramme på en stolpe fx) med et lille infokilt, og brugerne anvises, hvordan deres historie modtages (skriftligt, mundtligt) og siden distribueres (podcasts, instagram mv.)

4.5.4 Distribution og markedsføring

Områdets friluftsmuligheder distribueres på parternes eksisterende digitale platforme, således at de grundlæggende informationer er at finde digitalt. Ruter og faciliteter lægges ind på store eksisterende platforme (friluftsguiden.dk, udinaturen.dk), jf. punkt 4.5.1.

Foldere og andet trykt materiale vil blive lavet inden for rammerne af partnerernes trykte materialer.

Podcast et relativt nyt medie, som er i stærk stigning og med appel til unge målgrupper. I projektet undersøges mediets muligheder og afprøves. Bl.a. er der lagt op til storyteller stationer både på Avnø og Kongskilde efter inspiration fra Holstebro Museum. (Fx fra Energileg).

Der laves en række videofortællinger, distribueres på partnerens hjemmesider og sociale medier.

I projektperioden vil der blive gennemført en række målrettede informationskampagner for at udbrede kendskabet til friluftsmulighederne. Her vil parternes og de involverede foreninger og borgergruppers sociale medier være vigtige platforme.

4.5.5 Vidensdeling

I projektet vil der være et stærkt fokus på vidensdeling partnerne imellem, da kommunerne besidder forskellige kompetencer, der med fordel kan udbredes. Lige så vigtigt er det at projektets resultater og metodeudvikling i forhold til indsatserne udbredes uden for projektområdet. Det kan fx ske gennem artikler og interviews i landsdækkende dagblade, "dameblade", gennem artikler i fagblade, og ved deltagelse med indlæg i forskellige konferencer. Det kan også ske gennem værktøjskasser, der stilles til rådighed for foreninger, sundhedscentre, skoler mv.

I starten af projektet laves en plan for indsamling af dokumentation (herunder foto-dokumentation) af de forskellige dele af projektet, så der bliver en systematisk erfaringsopsamling undervejs.

Der vil blive inviteret til workshops (eller webinarer) for relevant personale i kommunerne. Projektet afsluttes med en konference for interessenterne i projektet. For de borgere og foreninger, der har bidraget gennem forløbet.

4.6 Milepælsplan

Projektets løbetid er 3 år. Projektkoordinatoren ansættes for en 2-årig periode. I nedenstående ses en skitse til en tentativ tidsplan.

Projektstart	År 1	År 2	År 3
Projektorganisering Detaljeret projektbeskrivelse, herunder indhentning af viden fra relaterede projekter	Indsatsområder: Stier, ruter og trædesten, test og myndighedsafklaring, realisering	Stier og ruter fortsat Realisering af borgernes ønsker til ruter og faciliteter.	Stier, ruter gøres færdig. Alle trædesten gøres endeligt færdige.
Kick Off for samarbejdspartere og interessenter	Formidling: design og kendetegn for projektet Prototyper for "link til" skilt, seværdighedsskilt.	Aktiviteter ift. Mere gang i naturen og Nature Basecamps	Informationsmateriale gøres færdig. Drift af nye faciliteter mv forankres.
Opbygning af netværk ift. projektets aktiviteter	Opstart af pilot for udinaturen.dk		Vidensdelings workshops.
Indledende brugerundersøgelse og baseline via tællere.	Opstart af "Mere gang i naturen" Opstart Knudepunkter Kongskilde og Avnø.		Projektafslutning og evaluering, herunder evaluering af målopfyldelse.

5. MÅLSÆTNINGER

Formålet med projektet er at øge borgernes mulighed og interesse for at komme ud i det fri og bruge naturen til et aktivt og sundt liv. Målene i projektet afspejler dette formål.

1. Øge borgernes kendskabet til områdets friluftstilbud med 10 % procent (brugerundersøgelse før og efter projektstart).
2. Øge foreningers og grupper brug af friluftsfaciliteter med 20 % procent (brugerundersøgelse før og efter projektstart)
3. Øge skoleklassers brug af Nature Camps med 20 % procent (målt ved antal bookinger af skoler før og efter projektet)
4. Øge brugen af Fodsporet og udvalgte ruter med 20 % procent (målt ved tællere)
5. Øge antal besøgene ved knudepunkterne med 20 % (tællere)

Som noget af det første gennemføres en simpel brugerundersøgelse for at kvalificere de to førstnævnte målsætninger. Her hentes inspiration i Naturlandet Lolland-Falsters undersøgelse. Både kommunerne og Naturstyrelsen har tællere opsat ved naturarealer. Data herfra benyttes til at kvalificere målsætningerne 4 og 5. Endelig benyttes parternes bookingsystemer til kvalificering af målsætning 4.

6. MÅLGRUPPER

I projektet er der fokus på to overordnede målgrupper.

1) De motionsuvante borgere.

I denne målgruppe vil der være en andel, der samtidig er naturuvante.

Målgruppen af motionsuvante og eventuel samtidig naturuvante kan være vanskelig at mobilisere alene gennem etablering af stier, skiltning og markedsføring. I projektet vil der være fokus på at engagere og motivere denne gruppe til at komme ud i naturen, for at de kan opnå de sundheds- og trivselsmæssige gevinster der er ved at opholde sig i naturen. Målgruppen vil søges nået ved at involvere og engagere foreninger, fællesskaber og lokale ildsjæle gennem indsatsområderne "Mere gang i naturen".

2) Borgere der allerede er ude i naturen – enten som naturelskere eller motionister.

Denne målgruppe er allerede mobiliseret, men projektet etablerer mulighed for at booste mulighederne for dem, så de kan bruge naturen endnu mere og potentielt på en anden måde. Alle projektets indsatser vil kunne nå denne gruppe. Målgruppe er interessant ift. mobilisering af foreninger og frivillige og kan gennem samskabelse bidrage til at mobilisere motionsuvante borgere.

Inden for de to overordnede målgrupper, der går på tværs af alder, arbejdes der mere intensivt med følgende aldersgrupper, hvor begge af ovennævnte målgrupper vil være at finde.

- a) **Børn/unge.** Målgruppe er vigtig ud fra begrundelsen, at hvis man som barn/ung opnår fortrolighed og kendskab til naturen, vil man bringe det med sig ind i voksenlivet. De små børn nås gennem familien (forældre, bedsteforældre mv.), vuggestuer og børnehaver, mens de større børn og unge primært nås gennem skoleaktiviteter. Denne målgruppe kan være med til at mobilisere de voksne (forældrene), fx når naturaktiviteter i skoleregi giver anledning og inspiration hertil. Denne gruppe nås primært gennem aktiviteter Mere gang i naturen og Læring og børn i naturen.
- b) **Modne voksne i alderen fra sidst i 40'erne til midt i 60'erne.** Gruppen er kendetegnet ved at eventuelle børn ikke kræver så meget i hverdagen, hvilket giver plads til nye aktiviteter og fællesskaber. Denne gruppe animeres til gode vaner med motion i naturen og større fortrolighed med at være i naturen. Målgruppen er vigtig i forhold til at nå en sund alderdom. Gruppen skønnes at være relativ let at motivere gennem markedsføring. Målgruppen er særlig interessant ift. mobilisere aktive frivillige, der vil tage et medansvar og sikre lang levetid for projektet. At have en rolle i naturen kan give nyt indhold og mening i livet.
- c) **Ældre.** Inden for de næste 10 år vil antallet af seniorer være steget fra de nuværende 0,9 mio. til 1,3 mio. Derfor er den forebyggende indsats for sundhed ekstrem vigtig både for seniorernes

livskvalitet og for samfundsøkonomien. Gruppen nås både med markedsføring og inddragelse af foreningslivet. Der arbejdes også med markedsføring over for sundhedspersonale, som er i kontakt med ældre gennem projektets indsats med vidensdeling.

7. KOMMUNIKATION

Som en del af projektbeskrivelsen vil der blive lavet en kommunikationsplan for de fælles aktiviteter, der vil forholde sig til projektets mål, kernebudskaber, hvordan man når målgrupperne og den brede offentlighed. I denne bliver der lavet en aktivitetsplan for kommunikationen i forhold til afviklingen af aktiviteterne, herunder hvornår Nordea-fonden inddrages. Planen forholder sig også til medievalg for den enkelte aktivitet. Parternes egne nyhedskanaler på hjemmesider og sociale medier benyttes til nyheder om projektet ligesom uge og dagspressen også er vigtige kanaler. Ang. de sociale medier har parterne også held med at distribuere nyheder på foreningers sociale medier, hvilket også vil blive brugt.

I kommunikationsplanen vil der også indgå en plan for ”indvielser” og events. Fx når en lokal rute er færdig, når Fodsporet er forbundet med nationale og regionale ruter ect. Det kan også være festligholdelse af at et borgerdrevet aktivitet er færdig.

Den enkelte part kan desuden have behov for at kommunikere ift. til aktiviteter, der indgår som medfinansiering.